

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udrag fra HAANDBOG I VERDENSHISTORIEN. Nyaarstiden

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter", i Grundtvig, N. F. S.: *N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter*, Gyldendalske Boghandel, 1904-1909, s. 430.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-grundtvig07val-shoot-idm140245223994624/facsimile.pdf> (tilgået 06. juni 2024)

Anvendt udgave: N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter

Det Hellige Romerske Rige

Magter, og paa disse forfængelige Bestræbelser udtømde de baa-
de deres egne og Rigeres Kræfter og Folkenes Taalmodighed.

Han tænkte, siger Philip videre, i den sidste Tid meget paa
at sætte Riget ret i Skik, især ved at forkorte Rettergangen og
stække Vingerne paa Parlamentet, som han havde et Horn i
Siden paa, samt ved at skaffe hele Riget en s Love, Maal og
Vægt, og faae alle Lovene skrevet paa reent Fransk, til Fore-
byggelse af alle de Prokurator-Kneb og Snyderier, som ingen-
steds gik værre i Svang. Havde vor Herre derfor ladt ham leve
fem, sex Aar endnu, uden at være saa hardt beladt med Syg-
dom, da vilde han sikkert gjort Riget Gavn, men han havde
ogsaa gjort det megen Skade, med Undertrykkelse meer end
nogen Konge før ham, og det kunde aldrig nytte, at Nogen vilde
tale ham til Rette og raade til Skaansel, for det skulde altsam-
men komme fra ham selv; det vilde nok ogsaa kommet, naar
vor Herre havde sparet ham for Sygdom, men derfor skulde
man gribe Leiligheden til at gjøre Godt, mens Gud under Hel-
sen og Sundhed*).

Lægge vi til disse gode Forsætter Post-Gangen og den
staaende Hær, som Ludvig gjorde Alvor af, da har vi her
omtrent Indbegrebet af den Lyksalighed, Stats-Klogskaben hid-
til stræbde at skienke Folkene i Europa, og skjøndt Endeel
deraf hører til en velindrettet Stat, see vi dog let, at Folkene
med alt det kunde være grændseløs ulykkelige, ligesom det er
klart, at Lovene kan være meget slemme skjøndt de er tydelige,
og Retspleien meget slet, skjøndt Processen er kort, og at en
staaende Hær, selv naar den forholdsviis er meget lille, kan
være en stor Ulykke.

Det saae ogsaa Philip allerede, thi Ludvigs uhyre Mistæn-
kelighed forklarer han sig deraf, at den er en almindelig Syg-
dom hos store Herrer, og især hos de Klogeste, som veed, [at]
de har gjort sig mange Fiender, og vor Konge, siger han saa,
vidste godt, han var ikke eisket af sine Undersaatter, en-
ten Store eller Smaa, fordi han havde lagt mere Tyngde paa
Folket end Nogen af hans Formænd, og tænkte først paa at
lette Byrderne, da det var bagefter. Karl den Syvende var
nemlig den første Konge i Frankrig, der drev det saavidt, at
han kunde paalægge Skat efter eget Tykke, og det var ved
Hjælp af adskillige kloge og tappre Mænd, som havde tjent i
Krigen, da han tog Normandiet og Guienne fra Engæl-
lænderne, og som tog de store Udgifter i Betragtning, deels

*) Philips Mindeskrift B. 6. K. 6.